

Infrastructuur

Wat betekent dit thema voor jouw organisatie/beleidsdomein

Sociaal-culturele en amateurkunstenorganisaties brengen mensen samen. Daar zijn dus plekken voor nodig. Veel verschillende soorten plekken al naargelang de werkingen. Tegelijk is maar een piepkleine fractie van deze organisaties eigenaar van infrastructuur. Niet onlogisch dus dat voldoende, betaalbare, toegankelijke en flexibel aanvraagbare infrastructuur al jarenlang op de lokale verlanglijstjes van deze organisaties staat. Bij amateurkunstenaars is er expliciet vraag naar: opbergruimte, repetitieruimte, ateliers en uitgeruste toonplekken. 1 op 5 zegt meer of betere toegang nodig te hebben tot infrastructuur.

Wat zie of zag je gebeuren (lokaal/bovenlokaal/Vlaams) - welke trends zie je

Open, publieke ruimte vermindert al decennialang in Vlaanderen. Tegelijk neemt de druk -en de prijs - van ruimte toe in een 'volgebouwd Vlaanderen'. Projectontwikkelaars en bouwpromotoren doen gouden zaken. Gestegen energieprijzen en oplopende inflatie zetten de betaalbaarheid van vaak oudere - slecht geïsoleerde - infrastructuur onder druk.

Zo zien we dat kerkfabrieken of parochiale vzw's (verouderde) parochiale infrastructuur in sneltempo van de hand doen. Net die plekken die door tal van lokale verenigingen intensief gebruikt worden. Meer dan een vijfde van de (snel groeiende) amateurkunstengroepen in grootsteden en in plattelandsgemeenten hebben permanent ruimtegebrek.

Anderzijds versterken tendensen als verdichting de aandacht voor het maximaal delen van beschikbare ruimte. Er zijn ook schuchtere aanzetten om ruimtes meer als *commons* (= gemeengoed) te benaderen en te beheren. En men is gestart met het herbestemmen van heel wat kerken. Kortom: ruimte is schaars, duur en er zijn steeds meer gegadigden. Wie dacht dat corona en digitalisering de vraag naar fysieke infrastructuur zou doen dalen, komt bedrogen uit. Wel integendeel.

Welke uitdagingen brengt dit met zich mee voor lokale besturen

Het is een bijzonder complexe uitdaging voor lokale besturen. Omdat er vele betrokkenen zijn én veel geld bij komt kijken. Lokale besturen zijn vaak zelf geen eigenaar van de ruimtes die het intensiefst gebruikt worden door sociaal-culturele en amateurkunstenorganisaties. De inplanting van (culturele infrastructuur) wordt bovendien steeds meer 'bovenlokaal' bekeken. Op zich een goede zaak, maar het beperkt de beleidsruimte voor (kleinere) gemeenten. De nabijheid en toegankelijkheid van infrastructuur -belangrijk voor sociaal-culturele en amateurkunstengroepen- lijdt eronder. Het is dus precair het evenwicht houden tussen centraliseren en decentraliseren.

Welke vrijblijvende suggestie zou je willen doen

Ga na welke infrastructuur door welke organisaties en voor welke activiteiten gebruikt wordt. Breng ook de blinde vlekken in kaart. Ga 'slim' om met alle beschikbare ruimte door er bijvoorbeeld knooppunten van allerlei activiteiten van te maken. Zorg voor transparante, flexibele aanvraagprocedures en overweeg systemen van gedeeld management of beheer met (netwerken van) lokale organisaties.

Overweeg te koop aangeboden parochiale infrastructuur zelf te kopen of zorg ervoor dat de gemeenschapsvormende functie ervan bewaard kan blijven.

Sinds kort verplicht de Vlaamse overheid gemeenten om een '[kerkenbeleidsplan](#)' op te stellen. Het zou goed (en slim) zijn om daarin ook parochiale infrastructuur mee te nemen. Uiteraard is het zinvol om gebruikers van die infrastructuur te betrekken bij de totstandkoming en uitvoering van een 'masterplan'. Ook particuliere infrastructuur en scholen kunnen (deels) een antwoord zijn op de noden van lokale organisaties. Met een beetje creativiteit is veel mogelijk.

Welke mogelijke/veelbelovende antwoorden zijn er

Onder meer in Overbeke en Lebbeke brengt Avansa Waas en Dender buurten samen in en rondom een **leegstaande kerk**. Hun project [Kerk in het Midden](#) -samen met andere Avansa's- zorgt voor netwerking, inspiratie en leverde al een heuse toolbox op. Dit verdient navolging. Ook het [platform 'toekomst parochiekerken'](#) dat - i.s.m. Parcum - in de schoot van VVSG opgericht werd, is veelbelovend. Het zou goed zijn mocht dit platform ook breder kijken dan enkel het kerkgebouw en ook inspiratie bieden voor de (vaak omliggende) parochiale infrastructuur.

Voorts zijn er tal van **inspirerende plekken** waar (al dan niet tijdelijk) verschillende organisaties hun ding kunnen doen, daarin vaak geruggesteund door het lokaal bestuur. We denken bijvoorbeeld aan [De Blikfabriek](#) in Hoboken, [de Meubelfabriek](#) en [De Koer](#) in Gent, [de Maekerij](#) en [Hal 5](#) in Leuven... Intussen ontpopt [vzw Toestand](#) in Brussel zich tot expert in tijdelijk ruimtegebruik 'met een missie'.

Welke bronnen zijn het noemen waard

www.slimgedeeld.be

[De kracht van de plek \(publicatie Socius\)](#)